

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pletz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 »
Negyedévre ——— 6 »
Egy hóra ——— 2 »
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési iradéksban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 53. szám.

Kedd, március 5.

Kinek mi szabad!?

Nagybecskerek, 1901. március 5.

(Dsk) Eltérők a vélemények, úgy a politikai fölfogásokban, mint a társadalom nagyon is különböző árnyalataiban, egy más közt éppen úgy, mint egymás ellenében.

Ha nincs is jól ez így, bizonyos magasabb, általánosabb nézőpontok tekintetéből, melyek előtt, s melyekkel azonban a divergens irányzatoknak egy közös, hatékony erővé kell tömörölniök, de ezen nem lehet segíteni, ez így van és így lesz, amíg a világ világ lesz, s amíg az emberi hajlamok, ösztönök, érdekek, gondolkodásmódok, fölfogások, többé-kevésbé kicsinyes indokokból egymás között surlódnak a politikai s a társadalmi létküzdelem határai között, avagy azokon túl is.

Nincs szándékunk sorainkat a talra hányt borsószemek módjára visszapatogtatva látni nagy keserűséggel s ennél fogva még kevésbé akarjuk unalmasnak tetsző s szociál-politikai elmefuttatással gyötörni azokat, kik sorainkat átfutják.

Csak egy csipetnyit markolászunk ki abból a csaknem bábeli zűrzavarból, melyben ezeknek a kérdéseknek megoldási módozatai ide-oda inganak.

Azt a kérdést, hogy kinek mi szabad — szűkebb magyarázattal, — mi szabad egy jó és tisztességes szabadelvű párt embernek s mi egy ellenzékinek, kiknek talán egyaránt joga van a politikai meggyőződésre éppen úgy, mint annak nyilvánítására.

Ha egy magát intelligensnek valló (illetve magát annak tartó) városi választókerületről szólhatunk, (bár szintén gyalázat ilyen helyről kormányparti cikket írni), a milyeneknek ugynevezett közhangulatát e sorok írója fájdalmasan ismeri,

akkor egy esetleges képviselőválasztásnál a nézetnyilvánítási és cselekvési szabadság aránya így áll.

Ha tisztviselő vagy, a kinek tudásánál fogva is elvégre kiforrott politikai meggyőződése van s ha a szabadelvű párt jelöltjére szavazol: hitvány szolgálék vagy, a kit a hatalmi erőszak adózó terrorizmusa nyűgözött le politikailag.

Ugyanebben az esetben azonban, ha véletlenül az átkos közös ügyeket ellenző tábor, vagy alakjára adod szavazatot, biztos lehetsz, hogy külön cikkekben zenegének elhatározásodról s annak indokairól dicsőítő himnuszokat a helyi paprika-organumok s meg lesz téve fogalmazóból pénzügyigazgatói, irnokból polgármesteri arravalóságoknak.

Ha iparos vagy, kinek a mindennapi kenyér megszerzése mellett maradt annyi idő, hogy fontolóra vedd, miszerint a pártfogó jelszavak helyén egy csöppnyi többet lendít sorsodon, s egy-két ilyen csöppet a kormányon levők részéről már magad vagy mások javára tapasztalatból is ismeresz, ésszerűen folytán az urnánál a szabadelvű párti jelöltjévé szavadat kiejteni: árulója vagy nemzetségednek, segített megölni az osztrák békókba csavart zsenge magyar ipart, vagy legrosszabb esetben kalmárkodtál elveiddel s eladtad magadat, szavadat a közhit szerint. Mig ha iparos létedre, legjobb meggyőződésed ellenére talán a függetlenségi pártra szavazol, bár jókora adagokban szeded magadba s zsebedbe a közjogi alapon álló kormány támogatásából az általa elért közjogi vívmányok zsirját, a közös hadsereg szállítója, regálébérlő s más egyéb lévén: önzetlen hazafinak leszel urbi et orbi kikáltva, s ami a fő, késéssel, életveszélyes terrorizmussal nem lesz fenyegetve a legközelebbi választásig.

Ha valamely nem magyar ajku nemzetiségéhez tartozol a magyar állampolgárság egyeteméhez s e minőségben eléggé gyalázatos vagy a kormánypárt jelöltje mellett kardoskodni, ellensége vagy a magyar nemzeti állameszmének, vagy megfizetett bérence a kormánynak.

De ha a nemzetiségi programod összefér a közjogi ellenzékével, egyszerre az elnyomatás bölcsődala zendül meg fölötted bizonyos oldalról s jogosnak kiabálják ki olyan aspirációidat is, melyek az ellentétben hazaárulásnak bélyegeztetnének.

Ha kapacitász egy választásra a szabadelvű jelölt mellett, meg akarsz mételezni egy lelket.

Ha leitatsz egy szavazót, aki azt se tudja, fiu vagy leány, csak a függetlenségi párti jelölt neve van neki beszerkentve, a haza geniusza kosszoruzza haláltékaidat.

Ha megmagyarázod szóval valakinek, hogy micsoda haszon háramlik az országra abból a politikából, melyet egy harmadszázad óta a szabadelvű párt követ s ezt egy fél liter bor mellett cselekszed: etetsz, itatsz, vesztegetsz.

Ha pedig késéssel fenyegetve vonszolsz rabiátus kortesek kíséretében egy szavazót a szavazási helyiségbe, elévülhetlen érdemet szereztél a hazavesztés ügyében.

Ha egy szóval mered említeni, hogy nem okos dolog a függetlenségi elvek vallása: hitvány himpeller vagy.

Ha leköpsz egy szabadelvű párti embert: kövé leszel nyomban.

Hát ugyan, kinek mi szabad?
Izlés dolga!

A „TORONTÁL” tárcája.

Kiabrándulás.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

A hólé eltölt. A párolgó föld készült új munkájához, a termeléshez. A forró nap, mintha ő is a télen új erőt gyűjtött volna, nagy heveséssel, ellenállhatatlan erővel tüzelte sugarait az ébredő rögökre.

A föld méhében megmozdult a csira s érvényesülni igyekezett. A bogárkák ezrei előbujtak milliméteres lakásukból s üdvözölték az új életet.

S a mint a föld párolgott, abban a párában olyan érthetetlen, mámorító bűvösség, olyan édes, zsibbasztó érzés volt s ebből a zsibbadásból olyan erőszakt, olyan vágy az élet után, szóval olyan érthetetlen vagy inkább megmagyarázhatatlan érzet ébredt, mit semmivel sem lehet kifejezni, csak e tág értemű szóval: élet.

S a mint a milliom bogárka sürgött forgott s fényes hátukon a nap megoszámlott, a mint a madarak a még száraz ágakon váltogatták egymással az „icsi-icai” üzeneteket, a mint a kerek fészült, szinte láthatólag bomlott, az ember szívet is megmelegítette, beszédre tanította, feszítette, bontotta...

S a tavaszi pára, a megnépesülő rög, az imádkozó madár, a bomló rügy, az embereket is eltöltötte életkedvvel, szerelmmel. Hiszen még a levegő elemei is szerelmmel voltak átítatva, még az ég foszló felhői is szerelmet lepleztek le.

Oh, ez nem az volt, mi a bálók illatos levegőjében terjengett. Mikor a hó, az ártatlan ság leple takarta a tájat, mely alatt titokképpen rejtőzött az élet, s mely akkor ettől a titokzatos,

fehér lepeltől kapta bűvösségét, mikor benn a bálteremben pajzán jó kedv között a fehér alakok tova repültek, mint a megfoghatatlanság szimbólumai, oh az más valami volt!

Most a közvetlen való, a lepletlén, reális élet, az lehette illatát, az zsibbasztotta el a szíveket.

A városi életet a rabság alul felszabadultaknak ezrei népesítették be.

Ficánkoló kis gyermekek, kiknek izmaiban a szálcakák megtöpreődtek, kiknek ereiben a vér csak mászni tudott, most nem bírtak magukkal, az izom vetette, a vér ragadta s átugrottak még a leguggolt dada hátán is nekifutottak még a vastag akácövisek is, azt hívén, hogy még az sem állhat nekik ellent.

S azok a pesztrák és bonnok! Kigyult arccal, csillogó szemmel, tele, nehéz mellel, melyet talán soha ki nem üríthetnek, oly tele van, rezzenetek meg, s jutottak majdnem önkívületi állapotba egy-egy sarkantyú megcsörrenésére, vagy egy mélyebb hangra, mely férfit jelzett.

Azok a csörgető legények pedig azt hitték, hogy nem képesek mozdulni vagy lépni az izmok telettségének, merevségének ellenálló erejétől és ha mentek, vetette őket is az erő s megregettette testüket az ébredő természet árama.

A Stefania uton robogtak a főuri fogatok tarkaruhás, piros arcú nők és férfakkal.

A kékvér sem érzett most színt, csak erőt s a gyermekek vezetgető leányra és a csörgős kővitőzre ép oly örömmel nézett, mint kit csillogó hátú négy fekete röpiett. Csodálatos testvériséget, egyenlőséget érzett abban a szabadra törekvő természetben. Rokonnak érezte magát még a bogárral is. Nem utálta még a földi gilisztát sem, mely halvány színű testét napvilágra hozta.

A lovak sem férték a bőrtükben s egy tarka csikó nagyot ágaskodva rugaszkodott s a kocsiban ülő hölgy nagyot sikoltott. Az inas a bakon ugrásra készült, de ekkor hatalmas férfi termett a lovak előtt s megmarkolva a kantárszárat, néhány lépést előttük szaladva, sikerült a csikót megfékezni. Ekkorra már az inas is, meg a hölgy mellett tül férfi is ott termett.

— Szervusz Arpád! Ejnye, rég nem láttalak! S ime, mint életmentővel találkoztunk. Sétálsz ugy-e? Tarts velünk! — szólott Jenő gróf s a csikókat megbecézgetve ő is felült szembe.

Lassabb lépésben szután még néhányat kerültek s akkor a fasonon végig haza hajtottak.

Klára, a szép Klára hálásan nézett a lovag szemébe s meghívta magukhoz.

— Arpád ur a nagy színházi műtörtő (ez más, mint a színműtörtő) mélyen meghajtotta magát, úgy, hogy vastag, piros nyakán a bőr megfeszült s rendkívül örült, majdnem ugrált örömben. Mert az ő izmait is megcsibbasztotta a mellette ülő bájos nő párja.

Örömmel ragadta meg tehát a feszes és mégis puha kart s mig felmentek a villába, a két kar hevesen táviratozta érzéseit egymásba.

Mikor a lépcsőn félig meghajolt testtel elől ment Klára grófnő, (hogy Arpád ur letegye a sárcipőit), megszárdult a remek látványtól.

— Azok az indiszkrét vonások! — silálta félhalkan s úgy bízsergett minden idege, mint egy méhraj.

Rendkívül kecses teremtés is volt Klára grófnő. Mélyes fekete szemében a vágyaknak égő lángja lobogott, piros, husos ajkaiban csáb uralkodott. Vállai, melle, egész teste, formás volt és telt, majdnem hasadó, dereka pedig karcsu, melyet, mint valami lakat, csattos szíj szorított össze. Lehellette, szava édességgel, valami

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Március 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órákor.
15. Márciusi ünnepély a kaszinóban d. e. 11 órákor.

Március idusa.

Szelid tekintetével cirógat már bennünket a tavasz. A fákon kis bimbók feslenek, a mezőn kékellő ibolyák dugják ki kíváncsi fejecskéjüket, a rét zöldel, virul, rügyfakasztó március havával beköszöntött a tavasz.

Ezernyi pompáját tárja elénk a természet. A télutói szellő enyelegve hajtja a rügyezni kezdő fákat, virágfakadás ideje van, új életre ébred minden.

Emlékezzünk! Márciusnak idusa volt akkor is. Az eltűnt század ép derekán volt akkor a most lehanyatlott nap, akkor ép zenitjén volt az égboltnak. Emberek éltek akkor is, mint most, a világ ugyanaz, mint a mai, mégis más volt minden, más párákkal, telítve a lég, mások az emberek. Akkor heroszok voltak, kiknek nyomába mi, törpe utódok, alig léphetünk.

Es idők szülőjének esztendő fordulóját országsszerte ünneppé avatta a magyar. Ez ünnepet megüljük Nagybecskerekén. Gyujtunk áldozati lángot a nagy nap öröme, elzarándokolunk a szabadság oltárához, hogy merítsünk belőle erőt, az igaz honszerelmhez és áldozatkész hazafisághoz.

A Nagybecskereki kaszinó tegnap fél 7-kor tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a nap jelentőségéhez mérten imponánsan üli meg a március 15 ikét. Az ünnepség a kaszinó nagyszalomban lesz, mely ünnepi megnyitóból, alkalmi beszédből és szavalatokból fog állani, közbe a felső kereskedelmi ifjúság énekkara ad elő hazafias darabokat. A szónokok és szavalók kijelölése a ma este megtartandó választmányi gyűlésben történik.

— Purim. A bibliai Eszter emléket ülik meg a világ összes zsidó templomaiban a mai napon, akiket Asverus király országában Hámán, a király főtanácsosa, ki akart irtani a föld színéről. Az Adár hónap 13-ik napja az évfordulója

a zsidók csodálatos megmenekülésének és a 14-ik napon a zsidók örömnépet ülnék és örömlükben ajándékokat küldözgetnek egymásnak. Ezt a napot, a Pur szó után, amely sorvetést jelent, purimnak nevezték el. Az ajándékozásnak pedig, amely még most is divik, slachmónesz a neve. Így van ez megírva a Megilában, Eszter könyvében, aki az ő csodálatos szép ségével megváltotta a zsidók életét.

— Hangverseny. Kürschner Ignác ur, f. hó 9 én, este 8 órákor, több helybeli műkedvelő szives közreműködésével a „Korona“ szállóban hangversenyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Binder J. „Orpheus nyitánya“. 2. Mozart „Vonós ötös“. 3. Sarasate „Zigeunerweisen“ szerzeménye. 4. Magyar népdalok. 5. Strauss: Egyveleg a „Börög“ című operettből. 6. Heine R. „Kedélyes bírósági tárgyalás“. Belépő díj: családjegy 5 korona, ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona.

— Sár. Alig hogy a hó eltűnt, az időjárás hivatal kifejezése szerint, a „nedves csapadék“ uralma csak nem hagyott alább. Már másodnapja szünet nélkül szakad az eső, nagy a sár még a város belső területén is, faluhelyen persze akkora, hogy a közlekedés tengelyen úgy, mint gyalogszerrel felette sok akadályba tüközik. Ez az oka, hogy a mai hetipiacra a közeli falvakból egyetlen eladó sem jött be és a máskor délelőtti hangos Zápolya utcában csak egy egy nagy léptekkel elvívve haladó alak kalucanijának kattogását lehetett kihallani a járda köveit verdes esőcseppek koncertjéből. Osszian borongó hangulata üli meg a kedélyeket és csak az az egy a vigasztaló, hogy borura derű szokott következni, amikor majd a jó idő elfeledtetülünk a sok bosszúságot, amit a sok sár okozott az idei tavasz bevezetéskor.

— Kérelem. Felkérem mindazon urakat, a kiknek „Vallásügyi igazgatás“ című művemre előfizetési felhívást küldöttem, hogy azokat, akár történt előfizetésre előjegyzés, akár nem, hozzám visszajuttatni sziveskedjenek. Tisztelettel Szilágyi Albert.

— Halálozás. Mély megilletődéssel vettük a szomorú hírt, mely Falquet Alajos felső kereskedelmi iskolai tanárt érte édes atyjának, Falquet Claude Józsefnek elhunytával. A tisztos öreg ur rendszerint Olaszországban szokta velt a telet tölteni, az idén is Velencébe ment, de a szokatlan hideg idő következtében nagyon meghűlt, amit a 84 éves test szervezete nem bírván el, betegen érkezett vissza fiához Nagybecskerekre, ahol rövid szenvedés után tegnap elhunyt. Temetése holnap délután 3 órákor lesz a Váraljai utca 31

sz. gyászszobából, az engesztelő szentmise az elhunyt lelki fűveért csütörtökön d. e. 10 órákor lesz a helybeli róm. kath. templomban. Béke hamvaira!

— Nyilvános nyugtázás. Néhaj Kéler Elek elhalálása alkalmából dr. Alfréd Ardó budapesti ügyvéd koszoruváltás címén 40 koronát küldött be azzal, hogy ezen összeg egy a gyászoló özvegy által megjelölendő jótékony célra fordíttassék. Az említett összeg átvételét azzal nyugtatom, hogy az egy segélyre szorult család támogatására fordíttatott. Dr. Grandjean József polgármester.

A Nagybecskereki Népbank tekintetes igazgatósága egyetünk céljaira 20 koronát szavazott meg, mely kegyes adományért hálás köszönetet mond az izraelita nőegylet elnökségére.

— Ellopott kazlak. Ehrenreich Miklós katalinfalvai birtokosnak Lili-major nevű pusztájáról apránként hat nagy kukoricaszár kazlat, valamint egy kazal muhart, összesen 230 korona értékben elloptak. A lopást éjnek idején hat nagybecskereki gazda, névsz rint Erzséki István, Vujua Simon, Kurucski Zsiva, Goszpodinác Zsiva, Radovancev Mladen és Tyurtyin Zsiva követte el, akiknek házánál a csendőrség az ellopott kukoricaszárakat meg is találta. A lopást nevezettek beismerték azzal, hogy a muhart kazlat időközben jószágaikkal föletették. A tolvaj gazdákat feljelentették a nagybecskereki kir. ügyészségnél.

— Késelés az országon. Szaál János bégaszentgyörgyi gazda a napokban Antal testvérel együtt kocogott hazafelé Kocijával Csösztelekről. Szembe találkoztak a latyakos országon egy kocsival, amelyen egy ködmönös magyar és egy ködmöntelen cigány ültek. Mivel egyik sem akart a másiknak kitérni, a két kocsi megállt és gazdáik egy darabig farkaszemet néztek. Az idegen magyar megunhatta az egyhanguságot, mert egyszerre rögtönebben, mint a szél leugrott kocsijáról, előrántotta csizmaszarából kését és azzal Szaál Antal ágyéka táján összeszurkálta. Ekként dolgát elvégezvén, tovább hajtatott. Mig Szaál János testvére sebeit kötözte, megérkezett a lovas csendőr járó, aki még látta a tovahajtó késelőt. Utána ugrottak a sikerült megállásra birniok. Neve Szűcs András, tordai földműves, akit súlyos testi sértésért feljelentettek.

— Tolvaj az állomáson. A kumáni vasuti állomás irodai helyiségébe a kettős falu üvegezett ajtó betörése után egy bizonyára nem a legjobb szándékkal bíró egyéniség hatolt be a napokban éjnek idején; ámde a váltóór észrevette a bezárt üvegtáblák csörömpölését, oda futott, mire az éjjeli látogató keréket oldott. Reggel egy véres kezű ember járult a jegyváltási pénztár ablakához s az állomási főnök benne sejtette a tegnapi látogatót. Ez eleinte öltöztetési, később

olyan meleg, szibbasztó édességgel telve, mint a tavaszi levegő . . .

Nem a fehérruhás leánykák diszkrét bája, hanem az asszonyoknak az a csábja, mit a jó és gonosz tudása ad nekik, az vette körül . . . az a pára . . .

Az a tekintet, melyből látjuk, a mit ő lát, az az arc, melyről leolvassuk, mit a bőr alatt beszél. Az a hang, melynek rezgéséből megérezzük, mi rezgetteti.

Oh, a leányok nem tudnak így büvölni tavaszkor. Az övök a farsang. A fehér lepeles tél alatt szunnyadó élet az övék, melynek léte zését tudjuk, de semmi nyilvánulását nem látjuk, melynek édességét csak sejtjük, de nem élvezhetjük.

De ez az asszony! kinek karjából és egész testéből, a mint a hintón mellette ült Arpád ur, az életre ébredt szerelem melegét érezte, kinek puha, meleg karja a felszabadult életet árasztja ki magából, ah . . . ez az asszony! . . .

... És akkor megszólal a telefon csengője. Jenő gróftól sürgősen kéri a képviselőházba, mert nincsenek szavazatképes számban.

Arpád ur meg van lepetve, ezt nem is tudta. Mert 10 éve már, hogy Nápolyban időzik, mint festő. Semmi iránt sincs tájékozva.

— Kérlek fiam, mondja Jenő gróf neki, mulattasd Klárát, míg visszajövök s azzal gyorsan eltávozik.

— S csak úgy egyedül szeret sétálgatni neje nélkül? Kérde Klára Arpád urat.

— Nincs nőm, legényember vagyok még — válaszolja Arpád ur, a mire nagyon meglepett Klárám, hogy ezt gondolja:

— Ez a szép és csinos ur fiatalember! teringette! s egy virágot tűz a hajába. Aztán letű a szőllébe úgy, ahogyan legfestőibb. Még a szoknya is tudja, hogy ki most a gazdanője s s fedetlen hagyja a megenni való kis lábfejeket, mik kissé kifelé állanak.

Aztán beszél Klára grófnő és abban annyi hang van, nevet és abban annyi zene, fogai még

csak most árulják el vakító szépségüket, orrocskájának rózsaszín cipőjéig még csak most kezdenek izgatón pihegni a becsukott szájjal elzárt lehelleltől, mint vitorla a szélvihartól, lebegtetve.

Járása, mozdulatai még csak most kezdenek táncosok és igézők lenni.

O, hogyan értik a nők a hódítás mester ségét!

Arpád ur szédül, már alig tud magáról. Oda mennek az ablakhoz várni a jókedvű, hullámzó tömeget.

Klári dobol az ablakon azokkal a rózsás kis ujjacskákkal s úgy áll ottan teljes szépségében, huszáros testtartással, mint az észbontás démona. Arpád ur mellette van és egész testében remeg.

— Doboljon ön is, kedves piktor!

S Arpád ur, a művész szentri elkezd üjjait lógatni az üvegtáblán, a mire Klára pajkosan, teljes lelkéből elkezd nevetni.

S Arpád ur, hogy szégyenben ne maradjon, meggyorsítja ujjait, de az csak nem sikerül.

Ekkor pajkosan rácsap Klára a festő kezére s az ablak csörömpölve hull a padlóra.

S annak az ütésnek is, mint az üvegnek, ezer szilánkja támad s teste minden részébe szétfut Arpád urnak s meglepedkezve magáról, megkapja derekát Klárának s meg akarja csókolni . . . (művész!)

De ekkor meglátja Jenő gróftól leszállni a bérkocsiról s a rácsos kapun belépni.

Megszégyenülve vonul vissza az ablaktól s félve néz Klárára.

Pedig Klára nem haragszik. No bizony! Nem született ő valamely rubrikás hivatalnok házában, hol a fizetés is, meg az érzelem is fokozatosan halad föfelé. Ő az illatos teremben született, hol mást nem ismernek, csak illatot, mely frappánsul jelenik meg.

Belépett Jenő gróf jó kedvre hangolva, mert a törvényjavaslat elfogadása az ő megjele nésével vált lehetségessé s ezért a miniszterelnök megölelte.

— Örömben én is megölelek! — s neki-futott Arpádnak.

— Na, hiszen, öleld a feleségedet!

— Micsoda feleségedet?

— Klára grófnőt!

— Ha-ha-ha-ha-ha!

— Ha-ha-ha-ha-ha!

Kacagtak mindketten Klára és Jenő.

Arpád urnak pedig a két szeme, az arca, a szólni nem tudó szája s talán még a rózsza is, mit Klára tett a gomblyukába, de a melyet Jenő jövelekor gyorsan a zsebébe rejtett, mind kérdőjellel változott.

Jó idő mulva szólhatott csak.

— Hát . . . Klára . . . kisasszony nem feleséged?

— Hogy volna! — mondta Jenő gróf, — Klára pedig jókedvében csak kacagott.

Arpád mintegy megszeppenülve, normális állapotba kezdett jönni s hamar megis érkezett.

Es amint nézte Klárát, a Jenő gróf hugát, gondolta:

— Csinos, de hiszen minden nő csinos.

Ennek is van feje, arca, szemei, orra, szája, válla, melle, karcsu dereka, széles csipője, kis lábai. Aztán tud szépen beszélni, nevetni, de egyéb . . . (a pára!)

A pára elszállt.

Es mikor ment haza gondolta:

— Ha a Stefánia-uton, vagy bárhol, meg kellene menteni, életem árán is megmenteném, de nőül nem venném, hiszen akkor soha senkit sem menthetnék meg többet.

Az üvegdarabokat összesöpörték és elhintették.

Ő is, a mint a kapun kilépett, benn hagyta azokat az édes üvegdarabokat, mik a szívét úgy összeszurkálták vala, de a mely most ismét egészséges lett . . .

S kiábrándulva ment haza a kirándulásról — közben érezve azt az isteni szabadságot s elgondolva, hogy akármelyik percben megmenthet valakit . . .

Balás Béla.

többen vették közre, köztük a csendőri kirendeltség is, akik előtt aztán beismerte, hogy ő volt az éjjeli látogató. Neve Rackov György, foglalkozására nézve csavargó. Letartóztatták.

— Az ozorai román atyafi meg az ügyvédi honorárium. Megérkezett a szürke borítéku levél Ozorára Manó Vasziliéhez, a melyben ügyvédje berendelte Pancsovára s egyben meghagyta neki, hogy a honoráriumot ne feledje otthon. Mikor megértette a levelet, levette emeletes kucsmáját s vakargatta fejét. Volt is oka rá, mert összesen 15 koronája volt, holott kétszerannyi kellett. De csak hiába vakargatta Vaszili nagy, bozontos fejét, mert biz abból egyetlen korona sem hullott ki, a minthogy egyetlen Vaszili fejből sem szokott ilyenféle tárgy kihullani. Fölhagyott tehát Vaszili a hiábavaló munkával. A nagy kucsmát fejébe nyomta, a jó, meleg kosokot nyaka köré kerítette s kocsijára föltelepedve, elhatározott lélekkel ment be a városba: annyit ad az ügyvédnek, a mennyi van. Mielőtt azonban bekopogtatott volna az irodába, benézett az egyik kocsmába, hol egy kis társaság nagy csöndesen csöndes játszott. Vaszili nézte egy darabig a mulatságot azonban itta nemzeti italát. Egyszer csak letette a kucsmát, a kosokot, megrázta hatalmas fejét s akkor az asztalhoz ment, hol a csöndes javában folyt. Megvillámolt a mentő eszme a hosszú haj alatt: meg lehet nyerni a hiányzó összeget. Neki gyürkőzött és játszott komoly elszántsággal, játszott, játszott mindaddig, míg csak egyetlen fillérje maradt a tüzében. Keserű arccal állott föl a végén s haragosan fonta össze karjait, mint egykor nagynevű elődje, Márius, Karthágó romjain. A szép fényes 15 koronából mentő horgonyként a kapitányság maradt meg. Oda ment Vaszili s ott panaszkolta bánatos szívével az ő nagy baját. Midőn pedig itt már éppen nem szerezhette vissza koronáit, a kapitányság jó szívéhez folyamodott s egy kis utiköltségért könyörgött. Természetesen ezt sem kapott, mert a kapitányságnál köztudomásúlag utazók segítő kasszája még engedélyezve nincs. Haraggal vegyes bánattal nézett végig a hivatalon s aztán lábait utnak egyengette, hogy haza gyalogoljon.

KÖZGAZDASÁG

Közgyűlések.

- Március 7. A »kis-zombori segélyegylet s hitel-szövetkezet« közgyűlése.
 „ 8. Az alibunári járási hitelszövetkezet közgyűlése.
 „ 10. A jarkováci népbank részvénytársaság közgyűlése.
 „ 17. A torontáli h. é. v. alkalmazottai stb. fogyasztási szövetkezete felszámolás alatt közgyűlése.
 „ 24. A nagybecskereki takaré- és előlegezési társulat az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek közgyűlése.

== Tejszövetkezetek 1900. évi működéséről szóló kimutatás. A földmívelésügyi miniszterium által kiadott tejszövetkezeti kimutatás szerint 1900-ban 100 új tejszövetkezet alakult meg, melylyel a szövetkezetek száma 246-ra szaporodott. A tejszövetkezetekben 26 952 gazda 45 934 tehénüzletrésszel vett részt s összes bevételük a tejtért 4 285 359 korona az 1899. évi 2 300 000 koronával szemben. A szövetkezetekben nagy mennyiségben termelt vajnak kivételét biztosítandó, Darányi földmívelési miniszter a szövetkezetekkel párhuzamosan 4 vajtermelő központot is létesített, melyek közül a temesvári egész éven át üzemben volt és tagjainak a beszállított tejszirért $\frac{3}{4}$ millió koronát fizetett ki. A többi három központ Szabadkán, Veszprémben és Dombóvárott van, de üzemüket csak az elmúlt év végén kezdték meg. A földmívelési kormányzat azért helyez nagy súlyt a tejszövetkezetek megalakítására és ezzel a tejszövetkezetek fejlesztésére, mert a tejszövetkezetek után a kisgazdák nemcsak a termelt tejet értékesíthetik, de fejlesztvén állattenyésztésüket, az egész gazdasági üzem belterjesebb irányba terelhetik. Ezen mezőgazdasági ágazat fejlesztésével Darányi miniszter elévülhetetlen érdemeket és a kisgazdák számára örök hálóját biztosítja magának, mert tekintettel 2 milliót meghaladó teherállományunkra a tejszövetkezetek révén állandóan óriási összegekkel emelhetjük a nemzeti vagyont. A kimutatás szerint Torontálvármegye területén a következő helyeken vannak tejszövetkezetek: Bégaszentgyörgy, Billéd, Bocsár, Bogáros, Csátád, Csene, Ernesztháza, Grabác, Gyertyámos, Ivánda, Jánosföld, Károlyliget, Keresztes, Kis-Komlós, Kis-Teremia, Kis-Tószeg, Kükébáza, Magyar-Szt. Márton, Mokrin, Nagy-Komlós, Nagy-Ósz, Nagy-Teremia, Nagy-Tószeg, Német-Nagy-Szt.-Miklós, Nyerő, Sándorháza, Szárca, Szent-

Hubert, Szerb Párdány, Szarcsóva, Torontál-Szécsány, Torontál Sziget, Új Pécs, Új-Szt Iván, Zichfalva, Zombolya.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyzettek a Nagybecskereken, 1901. évi március hó 5-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.60	korona
kétszeres	„	6.10	„
rozs	„	6.—	„
árpa	„	5.—	„
zab	„	5.50	„
kukorica uj	„	4.70	„
repce	„	10.80	„
széna I.	„	2.80	„
„ II.	„	2.50	„
szalma I.	„	1.50	„
„ II.	„	1.—	„
burgonya	„	2.20	„
marhabús I.	1 kilogr.	—96	„
„ II.	„	—88	„
borjú hús	„	1.20	„
disznó hús	„	—96	„
juh hús	„	—72	„
zsír	„	1.04	„

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 5-én.

Budapest, március 5. (A „Torontál“ eredeti távirata) A képviselőház mai ülésében folytatták a honvédelmi tárca költségvetésének részletes tárgyalását.

Napirend előtt az elnök Dániel alelnök utólagosan rendre utasítja Rátkay Lászlót a tegnapi beszédében használt parlamentarizmus kifejezésért.

Gromon Dezső, honvédelmi miniszteri államtitkár reflektál ezután a tegnapi ülésben az egyes felszólalásokban elhangzott érelmekre. Legelőbb is visszautasítja azt a vádat, mintha a honvédszettek elgermanizálnák. A továbbképzéshez szükséges tankönyvek többnyire német nyelvek, már csak ebből a szempontból is a tiszteknek saját érdeke kívánja, hogy tudjanak németül. Jelenti végül, hogy az új katonai büntetőtörvény jórészen kész van.

Az ülés tovább folyik.

A spanyol kormányválság.

Budapest, március 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Madridból sürgönyzik: Villaverde kabinetalkotási kísérlete kudarcos végződött.

Elkobzott mandátumok.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti táv.) Párisból jelentik: A kamara nagy többsége Derouledt és Habertet megfosztotta mandátumaiktól.

A törökök félelme.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata) Konstantinápolyból jelentik: Konstantinápolyban nagy az aggodalom, hogy a bolgár macedon bizottságok beváltják fenyegetéseiket és európai Törökországban a tavasszal tényleg lesz valami. Ezek a forradalmi bizottságok ugyan általános felkelésről beszélnek, de ezt még az ideges Konstantinápolyban sem hiszi el senki. Nem hiszik el, hogy Bulgária kormánya tényleg felhívta a forradalmi macedon bizottságokat, hogy fegyvereiket szolgáltatassák át és egyesületeiket oszlasák fel. Attól tart a porta, hogy Bulgária ezt a hirt csak azért röpitette világgá, hogy a török kormányt félrevezesse.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. március 5.

A közsáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	76	7.85	7.50	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	76	7.45	7.80	80	7.85	7.90
Pestvidéki	76	7.85	7.50	80	7.75	7.85
Bácskai	76	7.55	7.65	80	0.—	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilós	
			70-72	7.15
„	„	másodrendű	—	7.—
„	„	takarmány	60-62	6.10
„	„	égetni való	62-64	5.90
„	„	sőrfőzésre való	64-66	0.—
„	„	—	39-41	6.15
Zab	ó	bánsági	—	0.—
Tengeri	ó	másnemű	—	5.40

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett mérsékelt vételkedv. Az árak változatlanok. Déli záratkor a határidő-üzletben a következő jegyzések történtek:

Buza őszre	7.51—7.52
„ tavaszra	7.71—7.72
Rozs őszre	7.31—7.32
Tengeri májusra	5.23—5.24
Zab őszre	6.24—6.25

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról:	délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Pancsováról:	délelőtt 7 óra 58 p.; délután 6 óra 10 p.
Temesvárról:	délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Verseczről:	délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Alibunárról:	este 7 óra 22 p.
Zombolyáról:	(keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.
Budapest—Nagy-Kikindáról:	reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 46 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára:	reggel 8 óra 56 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára:	reggel 8 óra 10 p.; délután 3 óra 30 p.
Temesvárra:	reggel 8 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre:	reggel 8 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra:	reggel 8 óra 55 p.
Zombolyára:	(keskenyvágányu vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.
Nagy-Kikinda—Budapestre:	reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 06 p.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős: Mayer Rezső.

HIRDETÉSEK.

32367. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szegedi felvételi épület átalakításához és bővítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (VI. Teréz-Körut 58. szám III. emelet 14. ajtó) és Szegeden az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. március hó 27-ére déli 12 óráig benyújtandók alólirt igazgatóság építési főosztályában (Teréz-Körut 56. szám II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a szegedi felvételi épület átalakítására és bővítésére munkáira.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi március hó 26-án déli 12 óráig 9800 azaz kilencezernyolcezer korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (VI. Andrásy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényen adandók fel.

Budapest, 1901. február hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Torontálmegye' nagysztmiklói járás főszolgabírája.

1284. közig. sz. 1901.

246-3.2

Hirdetmény.

A nagysztmiklói járás utibizottsága 1900. december hó 22-én tartott rendes ülésében hozott határozatával a nagysztmiklós-alkányi járási közút 9-10.5 kilométer szakaszának asucái törtköveli kiépítését és hengerelését 14184 kor. 50 fillér erejéig engedélyezte. A fent említett munkát foganatosításának biztosítása céljából 1901. évi március hó 16-án délelőtti 11 órakor a nagysztmiklói főszolgabíró hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fenti munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat kintzött nap délelőtti 11 órájáig alólirott főszolgabíróhoz annál inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkeztek figyelembe nem fognak vétetni. A szóban forgó munkálatra vonatkozó részletes feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjáig betekintheők.

Nagysztmiklóson, 1901. február hó 25-én.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

193607/1900. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága szolnoki régi műhelyének leszerelésénél visszanyert 11 drb. (összesen mintegy 140 métermázsa súlyu) egyenkint 5.65 m. hosszú és 20/27 mm. átmérővel bíró, építési célokra még jól felhasználható öntött vasoszlopot eladni óhajta.

As ezen oszlopokat megvenni szándékozók felkértenek, hogy erre vonatkozó egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat legkésőbb folyó évi március hó 20-ig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál benyujtani sziveskedjenek.

Az oszlopok rajza és közelebbi méretei nevezett szakosztályunknál tekintheők meg.

Az ajánlat borítéka ezen külfelirattal látandó el: Ajánlat 193607/1900. számhoz öntött vasoszlopok megvételére.

Az ajánlat benyujtásánál egyidejűleg a felajánlott vételárnak megfelelő 5% bánatpénz teendő le főpénztárunknál.

Budapest, 1901. évi február hó 20 án.

Igazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

A szent-jánosi gazdaságban

a birtok bérbeadása folytán eladásra kerülnek mindenféle gazdasági gépek és eszközök; azonkívül lovak, csikók, jármos ökrök, különböző évkorbéli tinók és úszók.

Bővebb felvilágosítást nyujt aa uradalom intézősége. Vasut-állomás Laudontanya.

248-3.1

Értesítés.

A Nagybeeskereki Magyar Olvasókör évi rendes tisztújító közgyűlését folyó évi március hó 10-én délután 4 órakor tartja meg egyleti helyiségében (Demkó-ház) a következő

tárgysorozattal:

1. 1900. évi zárszámadás tárgyalása.
2. 1901. évi költségvetés tárgyalása.
3. Tisztújítás megejtése.

Ország Péter,
e. titkár.

237-3.8

9855. T w. szám.

M. kir. államvasutak

Hirdetmény.

A képesíthetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzl. szab. 70 § a értelmében nyilvános árverés útján délelőtti 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktárában a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Miskolc g. p. u.	állomáson márc. 14. én.
Pápa	" " 14. én.
Budapest nyug. p. u.	" " 15. én.
Szabadka	" " 15. én.
Debrecen	" " 18. án.
Pozsony	" " 18. án.
Eszék	" " 19. én.
Kolozsvár	" " 19. én.
Zágráb	" " 20. án.
Budapest Dunapart	" " 22. én.
Kassa	" " 22. én.
Győr	" " 26. án.
Szeged	" " 26. án.
Szatmár-Németi	" " 27. én.
Budapest Józsefváros	" " 27. én.
Arad	" " 28. án.
Nagy-Várad	" " 28. án.

Budapest, 1901. február 26. án.

Az igazgatóság.

A Balaton Halászati Részv.-Társ.

Siófokon

szállít Siófokról különféle módon készült finoman pácolt hering-fajta halakat

4 literes hordóban, vagy bádog dobozban két koronaért.

„Rollmops“ göngyölt heringet 2 korona 40 fillérért utánvétellel. Öt hordó vagy bádogdobozon felüli vételnél 10% engedmény.

Továbbá:

fogast, kristály kocsonyában

1/2	1	2	4	literes dobozban
1.80	2.—	3.—	5.—	koronáért

(232-8.4)

Férflak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságát, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatreméltóbb csodáorvosság, mely megmentett ezreket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivélt nem tesz. Mindenki írhat érette bárholnag magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomagorvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 16. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. (247-1.1)

V. 20. és 33. végtrh. szám 1901.

249-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíró 1901. évi V. 20. és 33. számú végzése következtében dr. Szücs Miklós és dr. Baranszki Gyula ügyvéd által képviselt Stiassny testvérek és társa és Las Torres Gyula javára Fischer Jakab fia perlaszi c. g. ellen 129 kor. 38 fillér és 62 kor., 24 fillér s jár. erejéig 1901. évi január hó 23-án és 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 3626 kor. 20 fillérre becsült következő ingóságok u. m. bolti áruk és szobabutor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró 1901. évi V. 20. és 33. számú végzése folytán 129 kor. 38 fill. és 62 kor. 24 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi november hó 3. és december hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 34 kor. 30 fill. és 28 kor. 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Perlaszon adós házában leendő eszközzésére 1901. évi március hó 21. napjának délelőtti 9 óraja határidőül kintzettek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1901. évi március hó 3. napján.

Engl,

kir. bir. végrehajtó.

Gazdasági gépekből

állandó nagy raktáromat ajánlom a t. c. gazdaközönség figyelmébe.

A tavaszi idényre ajánlom az elismert „Bácher“-féle egytetemes acél-ekéket és talajmivelő eszközöket.

A jelenkor legjobb és legtökéletesebb Melichár-féle „Unicum-Drill“ sorbavető-gépeket, tengeri-és répakapálókat, szénagyűjtő-gépeket, „Johnston“ eredeti amerikai fűkaszálokat, marokrakó és kéveköttő arató-gépeit, Nicholson-féle elsőrendű gyártmányu gőzcséplő-gépeket és kazánokat.

Képviselet Mayer-féle benzín-, petroleum-, gázmotorokban és eséplőgépekben.

Előnyös fizetési feltételek és olcsó árak mellett.

Feltűnést keltő találmány! Bármely törött vas-gépdarabnak összeforrasztását elvállalom és azért teljes szavatosságot vállalok; ezen összeforrasztást a bevált „FERROFIX“ felhasználásával eszközölöm.

Felvilágosítással készséggel szolgálok 130-100.

Telefon 70. szám. **Eckstein Vilmos**
Nagybeeskereken (Dr. Linyásky-féle ház).

Keresek egy régi négyajtós pénzszekrényt, egy régi kétajtós szekrényt és két használt fekvő-járgányt.